

MUONION MASTER PLAN

Liiketoimintakonseptien kehittäminen

Osaraportti

Etukäteismateriaali työpajaan 5.5.2020

Ohjeistus

- Tässä osaraportissa on esitetty alustavia ideoita liiketoimintakonsepteista
- Teemoja on neljä: 1) Asuminen ja uuden työnteon tavat, 2) Luonnontuoteala ja kiertotalous, 3) Matkailu ja virkistys sekä 4) Hyvinvointi ja terveys
- Käy läpi konseptien kuvaus ja pohdi seuraavia asioita ja kirjaa etukäteen kunkin yksittäisen konseptin osalta:
 1. Mitä hyvää?
 2. Mitä kehitettävää?
 3. Uudet ideat! – Pohdi myös uusia ideoita tai jatkojalosta olemassa olevia!
- Kiitos etukäteen! Pohdintasi helpottaa työpajan järjestämisestä 5.5.2020.

Asuminen ja uudet työnteon tavat

Asumisen konsepti: Mini/ekomajoitukset

KONSEPTIN SISÄLTÖ JA IDEAT

- Hiilineutraali puurakenteinen majoitus kunnassa työskenteleville
- "Matalan kynnyksen" majoitustiloja sesonkiaikoina
- Vuokraus ensisijaisesti kuntaan muuttaville tuleville kuntalaisille
- Sijoittuminen kunnan keskustaaajamaan palveluiden läheisyyteen
- Jakamistalouden hyödyntäminen: yhteiskäyttöautot/-polkupyörät tms.
- Tilakonsepti: yhteiset tilat (keittiö, sauna, oleskelu) sekä pieni majoitusyksikkö
- Toteutusmalli: kunta ja yksityinen omistajina, tilat vuokrataan, konttimajoitus vs. liiketilakiinteistön toteutus
- Energiatrehokkuus, ekologisuus, hiilineutraalisuus
- Skaalattavissa laajemmin Lappiin

YDINKOHDERYHMÄ

- Kuntaan muuttavat työntekijät

MUUT KOHDERYHMÄT

- Ohikulkijat ja matkailijat sesongin ulkopuolella
- Tapahtumamajoitus

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Kunta
- Rakennusliike
- Oppilaitokset (arkkitehtuuri, rakentaminen)
- Matkailualan yritykset

Firmamökki 2.0

KONSEPTIN SISÄLTÖ JA IDEAT

- Bleisure trendin hyödyntäminen
- Elinvoimaa vapaa-ajan asumisesta
- Työn, vapaa-ajan ja etätyömahdollisuuksien konseptointi houkuttelevaksi kokonaisuudeksi
- Olemassa olevan majoituskannan hyödyntäminen ja mahdollisesti uuden rakentaminen
- Yritysten vapaa-ajan asuntoja erilaisina omistus- ja hallintamalleina (osaomistus, yms.)
- Erilaisia palvelusisältöjä: luontoaktiviteetit, hyvinvointi, terveys, luonnontuotteet palveluina ja kurssimuotoisina sisältöinä
- Yhteisöllisiä palveluita ja jakamistaloutta: yhteiskäytössä oleva auto tai maastopyörä, toimisto- ja etätyötilat

KOHDERYHMÄT

- Kotimaiset yritykset ja yhteisöt
- Kansainväliset yritykset ja henkilöstö

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Paikalliset yritykset ja palveluntarjoajat

Asumisen palvelut

Kuva: SATO

KONSEPTIN SISÄLTÖ JA IDEAT

- Jakamistalouden periaatteiden hyödyntäminen
 - Vaihtoehdot omistamiselle
- Palvelujen avulla tehdään kuntaan muuttaminen ja etenkin sesonkiluonteinen asuminen houkuttelevaksi ja helpoksi. Palvelukonsepteja:
 - Kalusteiden vuokraus
 - Yhteiskäyttöajoneuvot
- Arjen palvelut helpottamaan asumista:
 - Kauppakassi- ja asiointipalvelut
 - Siivouspalvelut
 - Asumisen digitaaliset palvelut (isännöinti, kiinteistöhuolto ym.)
 - Terveys- ja hyvinvointipalvelujen tarjoaminen asumisen palveluna

KOHDERYHMÄT

- Kuntaan muuttavat työntekijät
- Sesonkityöntekijät
- Nuoret
- Ikääntyneet kuntalaiset

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Paikalliset yritykset ja palveluntarjoajat

”Onnellisten osake” – onnellisten elämäntyyli Lappilaista maaseutuasumista

KONSEPTIN SISÄLTÖ JA IDEAT

- Ydinmotiivina maaseudun rauhan tavoittelu kaupungistumisen sijaan
- Eri pituisia ajanjaksoja:
 - 2 viikon asumisen osakkuus, johon yhdistyvät yhteisöllisyys, omavaraistalous, jakamistalous sekä hyvinvointi ja terveys.
 - Myös vakituisen asumisen konsepti
- Asumisessa hyödynnetään olemassa olevia vapaa-ajan asuntoja tai kehitetään uusi teemallinen asumisen alue eri omistus- tai toteutusmalleilla (yhteisöllinen asumisen alue)
- Sisältöjä
 - Maastopyörä
 - Vene ja kalastusvälineet
 - Luonnontuotealan viljelypalsta-/alue (keruukulttuuri)
 - Hyvinvointiohjelmaa
 - Luonnontuotteiden valmistamiskursseja (ruoka)
 - Maatilan hoitamista

KOHDERYHMÄT

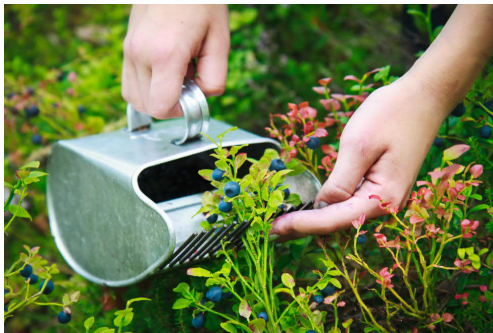
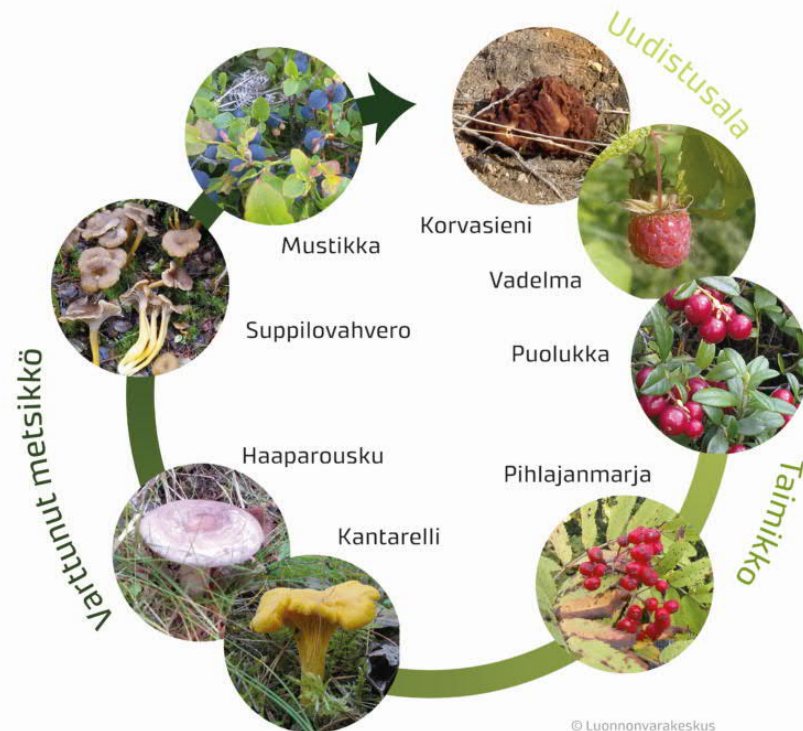
- Ulkopaikkakuntalaiset
- Paluumuuttoa harkitsevat
- Matkailijat
- Vapaa-ajan asukkaat

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Kunta
- Tunturi-Lapin Kehitys
- House of Lapland

Luonnontuoteala ja kiertotalous

Luonnontuotteet – Puhtauden brändäys ja tuotteistus

Kuvat: Luke

KONSEPTIN SISÄLTÖ JA IDEAT

- Arktiset luonnontuotteet kantavana teemana
- Oma brändi
- Arktinen luonnontuotekeskus
 - Wild food: marjat, riista, kala, luonnonyrtit
 - Kala- ja riista
 - Mänty, pihka, terva, ...
- Matkailullinen idea: "Vierailu Muoniossa ja oman terveellisen elämän tavoittelu – jatkuvat tilaukset"

PALVELUTARJONTAA

- Kurssit, koulutus: keruutapahtumat ja kurssit läpi kesän
- Tutkimus
- Raaka-aine tukku ja myynti
- Raaka-aineiden jatkojalostus

KOHDERYHMÄT

- Matkailijat
- Paikalliset asukkaat ja mökkiläiset
- Jakelutiet (?)

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Luonnontuotealan yritykset
- Ammattiopisto Lappia
- Luonnonvarakeskus
- MARA-ala
- Hankkeet

Joukkofarmarointi (crowdfarming)

KONSEPTIN SISÄLTÖ JA IDEAT

- Luonnontuotteiden koonti yhden luukun alle
- Toiminnan organisointi yhdessä esim. Ammattiopisto Lappian ja paikallisten luonnontuotealan yritysten kanssa
- Metsäviljelypalstojen osoittaminen marjat, sienet sekä muut luonnontuotteet
- Paikalliset asukkaat voivat tarjota myös tilaa tai alueita käyttöön
- Paikalliset kala-, poro- ja riistatuotteet
- Muiden paikallisten luonnontuotteiden kokoaminen
- Tyhjiin kiinteistöjen hyödyntäminen myynti-, info- tai jakelupisteinä
- Verkkokauppa

KOHDERYHMÄT

- Paikalliset asukkaat
- Matkailijat
- Tilajaat

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Ammattiopisto Lappia
- Kunta
- Luonnonvarakeskus
- Kaupat

“Adopt a tree, an animal or part of a garden and receive at home...”

<https://www.luke.fi/tulevaisuuden-metsissa-viljellaan-sienia-marjoja/>
<https://www.crowdfarming.com/>

A vertical bar on the left side of the slide, composed of five colored segments: grey, black, pink, green, and blue.

Matkailu ja virkistys

KONSEPTIN SISÄLTÖ JA IDEAT

- Kielasta kehitetään matkailun vetovoimakohte ja paikallisten olohuone
- Palveluajatuksena on tarjota puhtaaseen luontoon perustuvia arktisia elämyksiä, oppimista sekä paikallista elämäntapaa eri aistein koettuna
- Urheiluvälineliike ja välinevuokraus
- Kytchentä surffiaaltokeskukseen
- Paikallisten tuotteiden myymälä
- Retkeilijän palvelut (huolto yms.)
- Satokausiravintola
- Matkailuinfo ja varaamo
- Näyttelytoiminta sisällä ja ulkona
- Toimisto- ja etätyötilat
- Elämyksellinen rantapolku
- Linja-autopysäkki

KOHDERYHMÄT

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Kokonaisuudesta vastuullinen yritys ja paikalliset palveluntarjoajat
- Julkiset palvelut tukena (info yms.)

Live like a local – Go local

KONSEPTIN SISÄLTÖ JA IDEAT

- Kootaan yhteen paikalliset pienet palveluntarjoajat, jotka haluavat tarjota yhden luukun periaatteella palveluita keskustaajamassa ja lähialueella matkailijoille ja asukkaille
- Tavoitteena ympärivuotisten työllisyysmahdollisuuksien edistäminen, monialaisuus, kevytyrittäisyys
- Käyttömuodot/palvelutarjontaa
 - Ohjelmapalvelut, aktiviteetit (maastopyöräily, kalastus, melonta, retket)
 - Vuokraustoimintaa
 - Paikallisten ravintoloiden lähiruokan (hävikki)ruokamyyni
 - Ruokamatkailua
 - Kulttuuria, tutustumista
 - Hospitality 24/7/8
 - Asumisen palvelut
 - Matkailuinfo
- Progressiivinen Web App (PWA) tai sovellus koontipalveluna
- Olemassa olevien alustaratkaisujen mahdollinen hyödyntäminen (mm. Doerz)

KOHDERYHMÄT

- Paikalliset asukkaat
- Mökkiläiset
- Matkailijat

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Yksityiset ihmiset
- Yritykset
- Kunta

Vetovoimakohde

KONSEPTIN SISÄLTÖ JA IDEAT

- Vetovoimakohde
- Ympäri vuotiset jäähän, lumeen ja veteen liittyvät palveluelämykset
- Yritysvetoinen

Poropuisto ja lumimaa

- Poroaitaus, poron vuodenkierto, poroajelu, lumilabyrintti

Joulukuusitarha

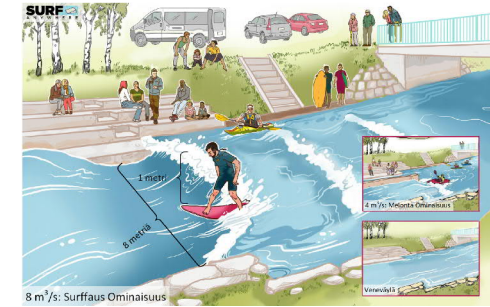
- Maastoon/metsään sijoittuva elämyksellinen luistelu-/potkukelkkareitti
- Taukopaikat, jää- ja lumiveistoksia

Aaltokeskus

- Jerisjoen vesiaktiviteettikeskus
- Surf-, melonta- ja tube, jääkellunta
- Ympäri vuotinen

Tukevat toiminnot ja palvelut

- Kielan palvelut

KOHDERYHMÄT

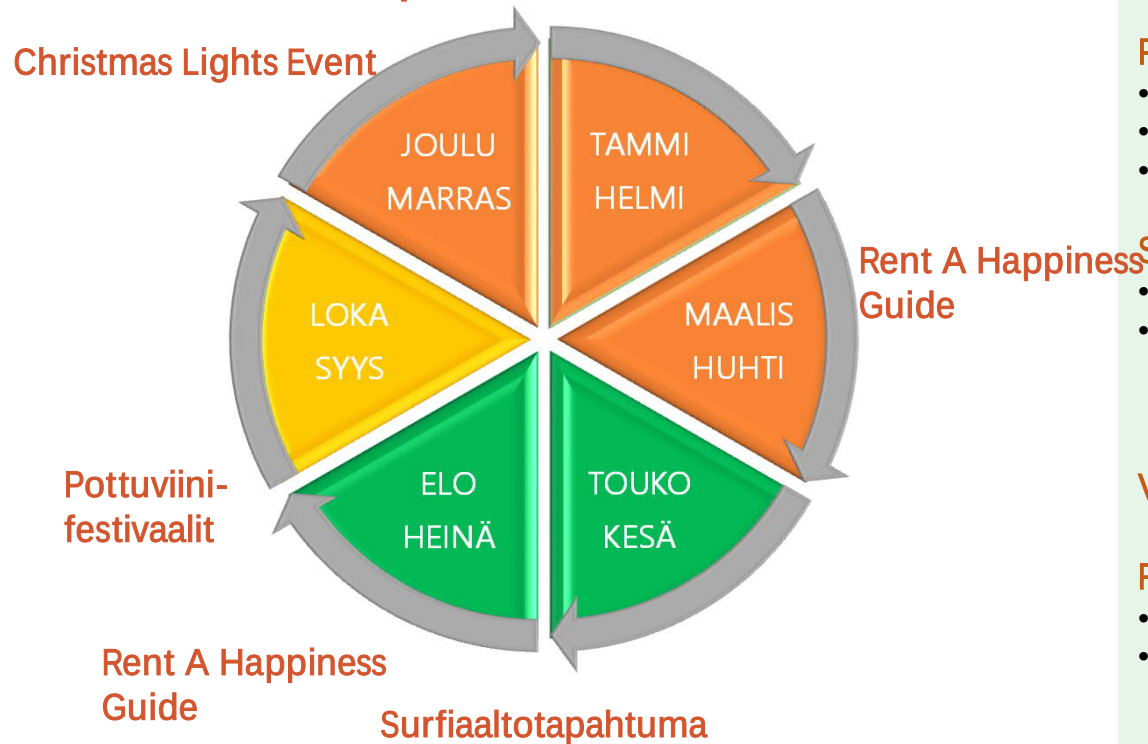
- Matkailijat
- Paikalliset asukkaat

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Ohjelmopalveluyritykset
- Harrastajat (liikuntaseurat ja yhdistykset)

Tapahtumakonseptit

Tapahtumakello

Vuosittain toistuvat tapahtumakonseptit

Pottuviinifestarit

- Lähi- ja paikallisruoka, luomu
- Toritoimintaa
- Musiikkitapahtuma ja oheisohjelmat

Surfiaaltotapahtuma

- Kisa- ja harrastetapahtuma lapsille ja aikuisille
- Kurseja, oheisohjelmaa, matalan kynnyksen aktiviteetteja, seikkailu- ja urheiluvälineiden testausta yms.

Vuoden piha- tai joulupihakilpailu

Rent A Happiness Guide

- Paikallinen onnellisuusopasverkosto
- Live like a local –teeman mukaista tekemistä eri kärkeemoilla: hyvinvointi, luonnonantimet, luontoaktiviteetit

KOHDERYHMÄT

- Paikalliset asukkaat
- Ohikulkijat, tapahtumakävijät
- Matkailijat
- Mökkiläiset

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Yritykset
- Yhteisöt, yhdistykset
- Kunta

A vertical bar on the left side of the slide, composed of five colored segments: grey, black, pink, green, and blue.

Hyvinvointi ja terveys

Hyvinvointi (greencare)

KONSEPTIN SISÄLTÖ JA IDEAT

- Luontoon liittyvä toiminta, jolla kehitetään ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua – onnellisuutta!
- Useat toimialat ja läpileikkaavuus: Kasvatus, hyvinvointialat, kuntoutus, terveystalvelut ja matkailu
- Eri tasot: virkistys – hoiva – kuntoutus

- Tutkimukselliset aspektit: Living Lab
- Koulutukset aspektit: Green Care koulutus, "onnellisuusoppaita"

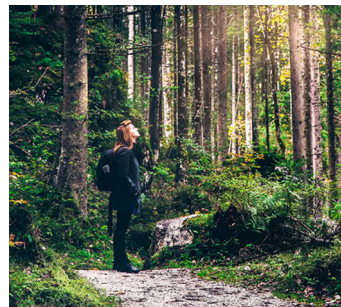
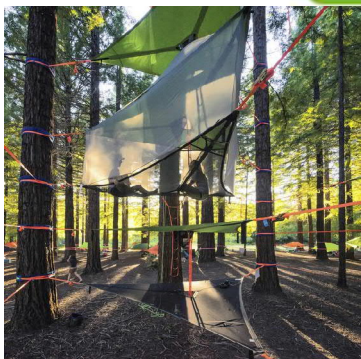
- Alue- ja tila konseptit:
 - Sertifioitu terveystuotemetsä
 - Biotooppipolku
 - Kotiseutumuseoalueen kehittäminen
 - Eläin (kotieläinpiha tms.)
 - Luonnontuotteiden viljely/kasvatus (linkitys luonnontuoteala)

KOHDERYHMÄT

- Paikalliset asukkaat
- Mökkiläiset
- Matkailijat
- Kuntoutus
- Yritykset ja yhteisöt (työterveys+virkistys)

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Hyvinvointi- ja terveystuotteen yritykset ja kunta
- Ammattiopisto Lappia
- SITRA: kaupungistumisen haasteet ja luontonaikokulma

Onnelliseksi -hyvinvointikonsepti

KONSEPTIN SISÄLTÖ JA IDEAT

- Innovatiivinen hyvinvointi- ja liikuntakonsepti paikallisille ja matkailijoille
- Kokonaisvaltainen hyvinvointi taustalla ja aktivoiva elämäntapa
- Luodaan hyvinvointiohjelma, joka sisältää onnellisten elämän reseptin
 - Puhdas ruoka ja ravinto
 - Liikkuminen luonnossa
 - Valmennus
- Liitetään konseptiin paikallisesti tuotettuja luonnontuotteita
- Liikuntatilojen ja -välineiden yhteiskäyttö/vuokrausmalli
- Segmentoidaan palvelukokonaisuus eri käyttäjäryhmille
 - Lapsiperheet
 - Aktiiviset seniorit
 - Palveluasuminen
 - Yms.

KOHDERYHMÄT

- Paikalliset asukkaat
- Matkailijat (verkkovalmennus)

YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Hyvinvointialan yritykset ja toimijat
- Lääkäri